

Andræske Valgmaade imidlertid kun i den første Tid efter dens Indførelse. Metoden var noget indviklet, og de forskellige Partiorganisationer blev snart klare over, at der ved en noget anden Fremgangsmaade kunde opnaas bedre Resultater, tilmed med mindre Besvær og mindre Spild af Stemmer.

Den anden af de Andræske Regler — at en Kandidat kunde blive valgt, naar han blot havde halv Kvotient — er efterhaanden blevet den eneste Del af Valgløvens Regler, der benyttes i Praksis. Partiorganisationerne udregnede først — ved Division med een mere end Landstingsmændenes Antal — den saakaldte „tilstrækkelige Kvotient“ og indrettede deres Taktik derefter, idet de forskellige Partier delte sig i saa mange Grupper, som de mente at kunne opnaa Mandater, og paa disse Grupperes Stemmesedler opførtes kun eet Navn. Herved undgik Partierne at faa deres Stemmer spildte, og mulige overflødige Stemmer kunde overføres til andre Partier, hvis Kandidater man ønskede at faa valgte, naar man ikke kunde faa flere af sit eget Parti valgte. Den saaledes anvendte Fremgangsmaade frembyder praktiske Fortrin; men den forudsætter, hvis den ikke skal slaa fejl, et nøje Kendskab til Partistillingen og en stærk Partidisciplin. For Vælgerens Særønsker bliver der derimod ikke megen Plads.

De i nærværende Lovforslag foreslaaede Forandringer i Valgmaaden gaa ud paa at nærmere Lovens Regler til den udviklede Praksis, uden at miste noget af de Fortrin, der var knyttede til den oprindelige Valgmaade. Dette sker ved at give det Andræske Princip om den subsidiære Stemmegivning større Anvendelse, idet man ikke blot overfører de paa en valgt Kandidat afgivne Stemmer, der gaar ud over Andræsk fulde Kvotient, men *alle* overflødige Stemmer (d. v. s. over den „tilstrækkelige Kvotient“). Desuden overføres de Stemmer, der er faldne paa en Kandidat, som har for faa Stemmer til at blive valgt. Forslaget stemmer med forskellige moderne Valglove og er anbefalet af den engelske Valglovskommission af 1910 (jfr. Bilag til Betænkning over Forslag til Lov om Valg til Rigsdagen, afgiven den 24. Februar 1911).

Ifølge nærværende Forslag lovfæstes den „tilstrækkelige Kvotient“ som Grundlag for Valgberegningen. Kandidater, som opnaa denne Kvotient, „Fordelingstallet“, erklæres for valgte. Partierne sikres herved mod Tab, ved at for mange Stemmer

ophobes paa en Kandidat. Saasnart en Kandidat nemlig har opnaaet den tilstrækkelige Kvotient, gælder Vælgerens Stemme for den næste Kandidat, der staar paa Stemmesedlen.

Naar alle Stemmesedler ere oplæste og fordelte i Grupper, som nu, vil i Regelen ikke alle Valgene være afgjorte. Her foreslaas da, at de i Valgloven af 1901 indeholdte Regler om Valg med kun halv Kvotient og anden Optælling af samtlige Stemmesedler (§§ 83 og 84) erstattes af en Regel, hvorefter de manglende Valg afgøres ved en Fremgangsmaade, som nærmest svarer til Omvalg.

Det opgøres, hvor mange Stemmer der er faldne paa hver af de endnu uvalgte Kandidater. Den, der har faaet færrest Stemmer og altsaa har mindst Udsigt til at blive valgt, slettes paa de Stemmesedler, paa hvilke hans Navn er opført øverst. Vælgeren faar herved paa en Maade Adgang til at stemme paa ny, idet det næste Navn paa Stemmesedlen betragtes som først opført. Er dette Navnet paa en af de andre uvalgte Kandidater, tæller Stemmen for denne; indeholder Stemmesedlen ikke flere Navne, eller kun Navne paa allerede valgte Kandidater, er den hermed udtømt og kommer ikke videre i Betragtning. Opnaar en Kandidat herved den tilstrækkelige Kvotient, er han valgt. Ellers maa Stemmeoverføringen fortsættes, indtil der ikke er flere Kandidater tilovers, end der er Valg tilbage; og disse Kandidater erklæres da for valgte.

Den foreslaaede Fremgangsmaade har formentlig det Fortrin, at den mere umiddelbart sikrer hvert Parti det Antal Landstingsmedlemmer, der tilkommer det. Samtidig opnaas det, at den enkelte Valgmand stilles mere frit. Naar han blot opfører tilstrækkelig mange Navne paa sin Stemmeseddel, vil han uden at skade sit Parti kunne stemme paa dettes Kandidater i den Rækkefølge, hvori han ønsker dem valgte. En Samvirken mellem flere Partier vil antagelig ogsaa falde lettere ved den her foreslaaede Valgmaade.

Til § 78.

Medens man, naar den d'Hondtske Listemetode anvendes, som Stedfortræder tager den første ikke-valgte Kandidat paa samme Liste, lader en saadan Fremgangsmaade sig ikke anvende ved den Andræske Metode, idet denne ikke kender til Lister eller nogen anden officiel Forbindelse mellem de enkelte Kandidater. Man maa derfor, naar man ønsker, at et afgaaet Medlem og hans Sted-